

Jana Krajíková: Celonárodní boj za revizi nerovnoprávných smluv
Posudek vedoucího diplomové práce
David Labus

Hnutí za revizi nerovnoprávných smluv je jedním ze známých, výrazných a relativně ucelených témat moderních dějin Japonska. Jako takové patří mezi častěji zpracovávanou látku a pro každého dalšího studenta této problematiky to je tedy pole tak říkajíc často orané. Nabízí proto na jedné straně dostatek materiálu, z něž se dá čerpat, tato skutečnost však zároveň na každého dalšího autora zvyšuje nároky ve smyslu kvality jeho vlastního příspěvku do spektra četných dříve publikovaných názorů.

Diplomantka si téma pečlivě připravila, konzultovala se mnou práci během svého pobytu v Japonsku. Práce si klade za cíl „podat podrobný popis procesu revize nerovnoprávných smluv ... a doložit, že to byl koordinovaný celistvý proces, v němž byl plně zainteresován celý národ“ (s. 2). Je členěna do dvou velkých kapitol, pojednávajících o procesu uzavírání smluv, resp. o procesu jejich revize. V Úvodu postrádám kritické zhodnocení literatury, a taktéž podrobnější strukturovaný popis postupu práce.

Formální stránka práce:

Poznámkový aparát je nadprůměrně bohatý co do četnosti a zejména referenčních odkazů, mnohde jsou i znaky k pojmům užitým v textu - nepřijde mi šťastné, že často v textu zůstane fonetický přepis a znaky jsou odsunuty do pozn. pod čarou (např. Namamugi džiken, s. 27), nicméně je to v práci celkem ujednocená praktika, budiž. Diplomantka však rozhodně mohla pracovat víc s japonskou literaturou, japonských titulů, z nichž skutečně vycházela, se zdá být poskrovnu.

Seznam literatury je slušný a přehledně jazykově členěný. Na jedné straně je celkem vysoký počet japonských publikací, na druhou stranu ohledně jejich úrovně si s jednou dvěma výjimkami (Mitani) nejsem jist jejich reprezentativností (Takano, Ueki). Postrádám také úplné odborné časopisecké články, ke kterým díky pobytu v Japonsku měla jistě přístup.

Přílohy - lze jen kladně hodnotit překlady smluv.

Struktura - práce nepostrádá žádnou z obvyklých součástí, je připojeno i Resumé.

Jazyk je celkem čtivý, ovšem zaznamenal jsem překvapivě nemálo stylistických nešikovností, ale i jiných, vážných prohřešků proti pravopisu (s. 23 - předmětem k revizi, s. 29 - se obklopili okolo, s. 37, 39, 44, 46, dále vyznačeno v textu) - zejm. použití a rod pojmu bakufu činí potíže (někdy je to neutrum, jindy femininum), USA „bylo ochotno“ (s. 53) použití velkých písmen (Admirál na s. 14, Rada Starších na s. 17, kongres na s. 69), skloňování (Fillmoreho na s. 6), bohužel chyb ke konci práce spíš přibývá, což práci škodí. V transkripci jsem prohřešky prakticky nezaznamenal, považuji ji za velmi pečlivou. Celkově je jazyk kultivovaný.

Obsahová stránka práce:

Zdá se, že pokud se diplomantka dotkne odbornějšího problému, v pojmech poněkud kolísá - viz exterritoriální právo a konzulární jurisdikce v pozn. 37 na s. 10 a na s. 31, - uvítal bych obecně bližší objasnění používaných pojmů a ukotvení ke spolehlivé referenční literatuře. To platí i pro pojmy „importní clo“, „tarifní“, „celní poplatky“ (s. 29), „jmenování vlády“ (s. 34), „dovozní daň na alkohol“ (??, s. 27). Diplomantka mluví o „myšlence džóí“, v tu dobu již šlo o (extremistické) hnutí.

Práce je kvalitně popisná, diplomantka však proti sobě nestaví názory, ani s žádnými podstatnějšími nepřichází. Analyticky nazvané oddíly sice v práci jsou - např. 3. Důsledky smluv... (s. 29) - , ovšem zpravidla obsahují vyjmenování, poukázání, nepřinášejí nic nového, žádné rozborů. Místy by naopak čtenář uvítal větší podrobnosti, např. v případě podpisu smlouvy s Rakouskem ze zákulisí jednání; jakými prostředky cizí diplomaté tlačili jap. vládu k ústupkům; onen sjezd agitátorů v roce 1887 (s. 59); hlubší vysvětlení výrazně větší ústupnosti britského premiéra Salisburyho v r. 1890 aj. Sporadicky místa bez návaznosti (pátá konference na s. 40), připouštím však, že toto může místy být subjektivní pocit.

Závěrem klady a zápory práce:

1) Práce má poměrně značný časový rozsah, což souvisí s přílišnou popisností, autorka se do hlubších analýz nepouští, i Závěr je spíše shrnujícím přehledem, i když bezesporu velmi užitečným. Menší mezery v odborném povědomí.

2) Je škoda, že vycházela poměrně málo z japonské literatury, podstatné odkazy jsou převážně v angličtině.

3) Nepřehlédnutelné jazykové prohřešky.

4) Solidní zpracování, čtivost, přílohy, celkově velmi dobrá úroveň, práce spíše obsahově graduje, což je pozitivní.

Práci doporučuji k obhajobě, nakonec jsem se přiklonil k hodnocení velmi dobře, avšak mé rozhodování v tomto případě nebylo snadné (uvítal bych podrobnější hodnotící škálu).

Ve Vinoři, 20. ledna 2008

David Labus

ÚDLV FF UK

